

Tekijänoikeuden rekisteröinti

Yhdysvaltoihin

Tekijänoikeuden suojan saaminen teokselle ei edellytä erityisiä rekisteröintejä. Yhdysvalloissa tekijänoikeuden rekisteröinti tuo kuitenkin kymmenientuhansien eurojen edun, jos joku loukkaa tekijänoikeuksia. Lue miten monikertaistat hyvitysmaksut ja säästät asianajokuluissa pienellä sijoituksella.

Tekijänoikeusjärjestelmä perustuu kansainväliseen Bernin sopimukseen. Bernin sopimuksen mukaan sopimusvaltioiden tulee tarjota ulkomaalaisille tekijöille vähimmäissuojataso. Tekijänoikeussuojan saaminen ei saa edellyttää rekisteröintiä. Yhdysvalloissa on kuitenkin tekijänoikeusrekisteri kongressin kirjaston yhteydessä, johon rekisteröidään vuosittain miljoonia yhdysvaltalaisia ja ulkomaisia teoksia.

Miksi kukaan käyttäisi rekisterijärjestelmä, jos suojan saa ilman rekisteröintiä?

Rekisteröinnillä saat seuraavat edut:

1. Vastaaja joutuu korvaamaan myös kantajan oikeudenkäyntikulut, mikäli vastaaja häviää jutun oikeudessa. Oikeudenkäyntikulut nousevat helposti Yhdysvalloissa kymmeneen tuhansiin dollareihin. Tieto kuluvastuusta saa vastaajan usein sopimaan asian ilman oikeudenkäyntiä.
2. Voit vaatia lain määrittelemiä statutory damages -korvauksia, joiden alaraja on 750\$ ja yläraja 150 000\$.

Statutory damages -korvauksilla tarkoitetaan kiinteitä lakimääräisiä vahingonkorvauksia. Lakimääräisten korvausten saamiseksi ei tarvitse näyttää syntyneen vahingon määrää.

Jos valokuvaasi on vaikkapa käytetty luvatta pienilevikkisen yhdysvaltalaisen paikallislehden verkkosivuilla uutisjutun kuvituksena, voit vaatia kiinteää 750\$ korvausta ilman, että sinun tarvitsee erikseen osoittaa kyseisen käytön aiheuttaneen sinulle vahinkoa, eli esimerkiksi saamatta jäänyttä tuloa.

Lakimääräiset Statutory damages -korvaukset ovat erityisen hyödyllisiä tapauksissa, joissa vahinkojen näyttäminen on hankalaa. Kiinteiden korvausten lisäksi rekisteröidyn teoksen haltija voi vaatia kiinteän korvauksen ylittävät hyvitysmaksut vahinkona.

Miten saan kuvani rekisteröityä?

Valokuvia otetaan ja niitä levitetään sähköisessä muodossa. Valokuvien ympärillä käydään kauppaa kuvien käyttöoikeuksilla. Liiketoiminta valokuvavalisenoinnissa on miljarditasolla vuosittain. Samaan aikaan valokuvien oikeuksien loukkaus on yleisempää kuin koskaan. Rekisteröinnillä voit varmistaa, että loukkauksiin puuttuminen on kannattavaa.

Valokuvia on mahdollista rekisteröidä ryhmissä tai yksitellen. Useiden valokuvien ryhmissä rekisteröinti tulee edullisemmaksi kuin rekisteröinti yksitellen. Jotta valokuvat muodostavat rekisteröitävissä olevan ryhmän, niiden tulee täyttää seuraavat ehdot:

1. Ryhmän kaikkien valokuvien tekijän on oltava sama.
2. Ryhmän kaikilla valokuvilla on oltava sama oikeuden haltija.
3. Ryhmän kaikki valokuvat on oltava julkaistu samana kalenterivuonna.

Jos valokuvaaja haluaa rekisteröidä itse ottamiaan kuvia, joiden oikeuksia hän ei ole myynyt, niin ehdot 1 ja 2 täytyvät. Samaan hakemukseen voi sisällyttää enintään 750 samana kalenterivuonna julkaistua valokuvaa. Jos valokuvia ei ole vielä julkaistu, niin niitä varten on olemassa erillinen hakemus.

Yhdellä hakemuksella voi siis rekisteröidä enintään 750 saman valokuvaajan yhtenä kalenterivuonna julkaistua valokuvaa. Verkkohakemuksen hinta on 55 dollaria. Yksittäisen valokuvan rekisteröinnin hinta on 35 dollaria, joten kuvakohtainen hinta on selvästi kalliimpi kuin kuvien rekisteröinti ryhmänä.

Valokuvien täytyy olla nimenomaan valokuvia, jotta ne menisivät valokuvakategoriaan. Muunlaiset kuvat ovat myös rekisteröitävissä, mutta eri kategoriaan.

Hakemuksen käsittelyyn menee yleensä 3–11 kuukautta.

Jokaisella valokuvalla on oltava otsikko (Title of photograph) ja tiedostonimi (File name of photograph). Julkaisuaikakohta (Month/year of publication) täytyy olla tiedossa kuukauden tarkkuudella.

Valokuvaryhmälle on annettavat nimi. Valokuvaryhmän nimi olisi hyvä olla englanniksi, ja sen pitäisi jollain tavalla kuvata kyseisiä kuvia.

Teosten lähettäminen rekisteriin

Hyväksytyt tiedostomuodot kuvien osalta ovat seuraavat:

- .bmp (Bitmap Image)
- .dwg (AutoCAD Drawing)
- .dwt (Autodesk Design)
- .gif, .giff (Graphics Interchange Format)

- .jpg, .jpeg, .jfif (Joint Photographic Experts Group)
- .pdf (Portable Document Format)
- .pic, .pict (Picture File)
- .png (Portable Network Graphic)
- .psd (Photoshop Document)
- .pub (Microsoft Publisher)
- .tga (Targa Graphic)
- .tif, .tiff (Tagged Image File Format)
- .wmf (Windows Metafile)

Tekijänoikeusrekisteri hyväksyy yleisimmät tiedostomuodot. Jos kuvat ovat jossakin toisessa muodossa, ne on muutettava hyväksytyyn tiedostomuotoon ennen rekisteröintiä. Kuvien ei tarvitse olla täysi kokoisia. Jos tarkoitus on rekisteröidä paljon kuvia, niiden kokoa voi olla järkevää pienentää, jotta kuvien koolle asetettu rajoitus ei ylity. Kuvat voi myös pakata, jotta niiden koko olisi yhdessä enintään 500 MB.

Miten reagoin oikeudenloukkauksiin?

Jos huomaat, että kuviasi käytetään luvatta ryhdy toimiin:

1. Kerää näyttö loukkauksesta.
  - a. Ota kuvia ja kuvakaappauksia verkkosivuista.
  - b. Tallenna verkkosivusta kopiot verkkoarkistointipalveluihin. Esimerkiksi archive.is tarjoaa luotettavan tavan dokumentoida verkkosivujen tämän hetkinen tilanne.
  - c. Selvitä, kuka on loukkauksen takana ja kaiva loukkaajan yhteystiedot esille.
  - d. Selvitä, että sinulla on oikeus loukattuun kuvaan ja että asia on dokumentoitu riittävällä tarkkuudella. Tekijänoikeusrekisteröinti on hyvä tapa dokumentoida oikeutensa.
2. Palkkaa lakimies, joka on erikoistunut tekijänoikeusasioihin.
  - a. Selvitä, onko lakimies tehnyt vastaavia toimeksiantoja aikaisemmin ja millä menestyksellä.
  - b. Selvitä, onko lakimiehellä kontakteja asian eteenpäinviemiseen, mikäli asiaa ei saada sovittua ilman oikeudenkäyntiä.
  - c. Sovi lakimiehen kanssa menettelytavasta, hinnoittelusta ja aikataulusta.
  - d. Hyvä tapa viedä asiaa eteenpäin on käyttää [Photolawyer-palvelua](#).
3. Lähetä loukkaajalle viesti, jossa vaadit loukkauksen lopettamista ja hyvitystä kuvan käytöstä.
  - a. Tarjoa loukkaajalle helppo ja oikeudenmukainen tapa hyvittää loukkaus.
4. Mikäli oikeudenloukkaaja ei reagoi vaatimukseen, selvitä miten asian voi viedä eteenpäin oikeudessa.
5. Tarjoa mahdollisuutta sopia asia myös oikeudenkäynnin aikana.
  - a. Usein kutsu oikeuteen herättää organisaation toimimaan. Jutun ollessa selvä, rationaalisesti toimiva loukkaaja on usein valmis sopimaan asian.